

Навчальна програма
з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Декоративно-ужиткове мистецтво»

Початковий, основний та вищий рівні, 5 років навчання

«Схвалено для використання в закладах позашкільної освіти»
(лист ІМЗО від 27.12.2019 № 22.1/12-Г-1223);
витяг з протоколу засідання науково-методичної комісії з позашкільної
освіти науково-методичної ради з питань освіти МОН України
від 23.12.2019 № 4).

Автор: Васкевич О. Є.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Значне місце у формуванні особистості дитини займає декоративно-ужиткове мистецтво, здатне розвивати почуття прекрасного, формувати високі естетичні смаки, вміння розуміти та оцінювати твори мистецтва, пам'ятки архітектури, красу й багатство природи.

Створення навчальної програми «Декоративно-ужиткове мистецтво» обумовлено необхідністю вдосконалення концептуальних підходів до художнього-естетичного виховання дітей і учнівської молоді засобами декоративно-ужиткового мистецтва, акумуляції сучасних технологій, методів, форм, засобів освітньої діяльності та їх упровадження в освітню діяльність гуртків, секцій, клубів та творчих об'єднань закладів позашкільної освіти.

Навчальна програма реалізується у гуртку, студії, творчому об'єднанні, клубі закладів позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку та спрямована на вихованців віком від 6 до 13 років.

Метою навчальної програми є формування ключових компетентностей особистості засобами декоративно-ужиткового мистецтва.

Основними завданнями програми є формування таких компетентностей:
пізнавальної, яка передбачає оволодіння поняттями, знаннями з декоративно-ужиткового мистецтва; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля;

практичної, яка орієнтована на формування художньої вмінь та навичок. Створення художніх виробів, творів засобами графіки, живопису, скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва, архітектури тощо. Опанування навичками роботи в різних техніках декоративно-ужиткового мистецтва з різними інструментами та матеріалами. Розвиток уміння змістовно організувати дозвілля засобами художньої творчості;

творчої, яка передбачає набуття досвіду власної творчої діяльності з художньої творчості, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу

ініціативу. Розвиток художніх, творчих здібностей, системного, просторового і логічного мислення, творчої уяви, фантазії, формування стійкого інтересу до художньої творчості, потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні;

соціальної, яка передбачає розвиток трудової і естетичної культури, дрягнення високого рівня освіченості і вихованості. Емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток Фориування кращих особистісних рис (відповідальність, чесність, працелюбство, самостійність тощо), ціннісного ставлення до себе та інших, до традицій українського народу, вмання працювати в колективі. Розвиток здатності до професійного самовизначенняЮ творчого самовизначення, творчого становлення. Формування громадянської поведінки, патріотизму, любові до України.

Навчальна програма передбачає 5 років навчання:

початковий рівень (1-2 роки навчання) – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень; (діти 6-8 років);

основний рівень (1-2 роки навчання) – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень; (діти 9-12 років);

вищий рівень – 216 год.на рік, 6 год. на тиждень (діти 13 років).

Основною формою організації і здійснення освітнього процесу є групові та індивідуальні заняття, які проводяться з використанням інноваційних методик, таких, як взаємонавчання вихованців, творчого заліку, творчого звіту, виставок, конкурсів, екскурсій, імпровізацій тощо.

Методами опрацювання навчального матеріалу є: словесні, наочні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні.

Загальними принципами організації освітнього процесу є: синтез інтелектуальної і практичної діяльності; індивідуальний підхід; педагогіка партнерства; суб'єкт-суб'єктна взаємодія; виховання на цінностях; моніторинг.

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові заняття, результативність участі в конкурсах, виставках, фестивалях.

Теми та розподіл годин навчально-тематичного плану вказано орієнтовно. За необхідності, в установленому порядку, керівник гуртка може внести зміни до кількості годин у межах кожного року навчання. Враховуючи інтереси вихованців, їх кількість у групі, стан матеріально-технічного забезпечення, керівник гуртка може змінювати кількість теоретичних і практичних занять (залежно від того, як швидко та якісно вихованці набувають практичних навичок), враховуючи обсяг часу, що передбачений типовими навчальними планами.

Початковий рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	—	2
2.	Паперопластика	2	12	14

3.	Основи кольорознавства і композиції	2	14	16
4.	Декоративний розпис	2	8	10
5.	Природний матеріал	2	8	10
6.	Скульптура	2	22	24
7.	Анімалістика.	2	22	24
8.	Тематичні поробки до календарно-обрядових свят	2	12	14
9.	Новорічні прикраси	2	10	12
10.	Свята, конкурси, виставки	2	14	16
11.	Підсумок	2	-	2
Разом:		22	122	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. План роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Правила безпеки життєдіяльності. Організація робочого місця. Поняття мистецтва.

Практична частина. Експерсія на природу.

2. Паперопластика (14 год.)

Теоретична частина. Поняття паперопластики. Види паперопластики. Механічна обробка та трансформація паперу: складання, скручування, згинання, вирізування, прорізування, гофрування, склеювання.

Поняття аплікації, її різновиди, типології.

Рухома іграшка.

Практична частина. Дослідження властивостей паперу: складання, скручування, згинання, вирізування, прорізування, гофрування, склеювання.

Виготовлення аплікацій: «Осінь», «Звірі», «Рослини».

Виготовлення простих рухомих іграшок: «Совуня», «Киця». Виготовлення об'ємних іграшок: «Ангел», «Машинка».

Розроблення привітальних листівок (за власним задумом). Творча робота на вільну тему. Конкурс серед вихованців: «Будинок нашої мрії» (площинна аплікація).

3. Основи кольорознавства і композиції (16 год.)

Теоретична частина. Колір, кольорознавство. Властивості кольорів, ахроматичні і хроматичні кольори, спектральні кольори, теплі та холодні кольори; змішування кольорів.

Поняття композиції.

Колір та композиція в декоративно-ужитковому мистецтві України.

Практична частина. Експерсія в історичний/краєзнавчий музей (експозиція Трипільської культури).

Створення композиції (за власним задумом), пласкої - «Коло» (геометрична); «Руш» (динамічної); «Радість» (емоційної).

Вправи для закріплення основних правил кольорознавства: «Веселка», «Кольори сезонів року», «Моя емоція», «Глечик».

4. Декоративний розпис (10 год.)

Теоретична частина. Поняття стилізації. Декоративні розписи України. Самчиківський розпис. Крапковий розпис. Настінний хатній розпис регіонів України. Смыслові ознаки народного розпису. Мотиви розпису. Орнамент.

Практична частина. Оздоблення виробів (таріль, рушник тощо): «Тарілочка», «Рушничок» (самчиківський розпис), «Смайлик», «Лісове життя» (крапковий розпис).

5. Робота з природним матеріалом (10 год.)

Теоретична частина. Види природного матеріалу. Прийоми збирання та зберігання природного матеріалу. Декоративні техніки при роботі з природним матеріалом.

Практична частина. Екскурсія в ліс. Збирання, оброблення та зберігання природного матеріалу. Творчі роботи з природного матеріалу (за власним задумом).

6. Скульптура (24 год.)

Теоретична частина. Історія скульптури. Види матеріалів та інструментів для створення скульптур. Поняття пластичних матеріалів. Прийоми та техніка ліплення з пластиліну, глини, пап'є-маше.

Практична частина. Ліплення малих скульптурних форм: «Левенятко», «Паровозик», «Рослинки», «Пейзаж» (пластилін), «Ботанічна скульптура», «Морські пригоди», «Улюблений герой» (самозастигаюча глина); «Вулкан» (пап'є-маше).

Перегляд фільму «100 скульптур сучасності»,

7. Анімалістика (24 год.)

Теоретична частина. Поняття анімалістичного жанру мистецтва. Тваринний світ, його риси та характеристика. Декоративні особливості образів.

Практична частина. Оздоблення побутових речей анімалістичними зображеннями: «Коти», «Черепашка» (геометричні форми); «Риби» (асоціативність); «Равлик» (закладка для книги); «Птах» (декоративний підвіс).

Екскурсія до Національного науково-природничого музею НАН України.

8. Тематичні поробки до календарно-обрядових свят (14 год.)

Теоретична частина. Історія календарно-обрядових свят.

Практична частина. Виготовлення вітальних листівок, прикрас, подарунків, декорування приміщення.

9. Новорічні прикраси (12 год.)

Теоретична частина. Різдвяно-новорічні свята в Україні та закордоном.

Практична частина. Виготовлення листівок, ялинкових прикрас, подарунків, загальне декорування приміщення.

10. Свята, конкурси, вистави (16 год.)

Теоретична частина. Календарний план організаційно-масових заходів.

Практична частина. Підготовка та участь в конкурсах та виставках різного організаційного рівня, організація та проведення тематичних свят.

12. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- поняття та види паперопластики, поняття аплікації;
- основи кольоровознавства та композиції;
- симчаківський та крапковий декоративний розпис;
- прийоми збирання, зберігання та можливості праці з природним матеріалом;
- поняття скульптури;
- поняття анімалістичного жанру.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- обробляти та трансформувати папір: складати, скручувати, згинати, вирізувати, прорізувати, гофрувати, склеювати тощо;
- розділяти кольори на ахроматичні і хроматичні, спектральні кольори, теплі та холодні кольори; вміти змішувати кольори;
- користуватися правилами композиції;
- знати базові елементи Самчиківського та крапкового розпису, відтворювати їх в оздоблені предметів побуту;
- збирати, зберігати та працювати з природними матеріалами;
- створювати нескладні об'ємні скульптурні композиції.

Вихованці мають набути досвід:

- виготовлення рухомих та об'ємних іграшок;
- створення аплікації із паперу;
- створення основних елементів самчиківського розпису;
- створення основних елементів крапкового розпису;
- збирання та зберігання природного матеріалу;
- створення об'єму із пластичних мас.

**Початковий рівень, другий рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Паперопластика	2	12	14
3.	Основи кольорознавства і композиції	2	8	10
4.	Декоративний розпис	4	12	16
5.	Природний матеріал. Терра	2	6	8
6.	Скульптура	2	20	22
7.	Ізонитка	-	4	4
8.	Аплікація з фетру	-	6	6
9.	Живопис	-	20	20
10.	Тематичні поробки до календарно-обрядових свят	2	12	14
11.	Новорічні прикраси	2	8	10
12.	Свята, конкурси, виставки	2	14	16
13.	Підсумок	2	-	2
Разом:		22	122	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. План роботи гуртка на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Правила безпеки на заняттях. Організація робочого місця.

Практична частина. Оглядова екскурсія «Майстри декоративно-ужиткового мистецтва України».

2. Паперопластика (14 год.)

Теоретична частина. Поняття та види паперопластики.

Скрапбукінг: історія та його види; матеріали, інструменти.

Квілінг: історія, види та основні форми (повні, порожні, компактні); матеріали, інструменти.

Проектування і моделювання в архітектурі, інтер'єрі.

Практична частина. Виготовлення композицій: «Я і Літо», «Мамина радість», «У світі рослин». «Дерево», «Птах» (паперопластика); «Сова» (об'ємний квілінг); «Будиночок» (об'ємна іграшка).

Створення колективної творчої композиції «Люби свій Край» (скрапбукінг, квілінг).

3. Основи кольорознавства і композиції (16 год.)

Теоретична частина. Колір, кольорознавство. Особливості сприймання кольору. «Наочний відео-курс». Правило «Золотого перетину». Вплив кольору на сприймання зображення. Таблиця змішування кольорів.

Практична частина. Виготвлення композицій «Кольорові кулі», «Натюрморт». Вправи для закріплення основних правил кольорознавства «Пори року», «Плямки».

4. Декоративний розпис (10 год.)

Теоретична частина. Самчиківський розпис. Слобожанський розпис. Крапковий розпис. Мотиви розпису. Сміслові ознаки народного розпису. Поняття стилізації. Орнамент. Настінний хатній розпис різних регіонів України.

Практична частина. Оздоблення виробів (таріль, рушник, тощо): «Квіти», «Півник» (самчиківський розпис); «Чарівна рослинка» (слобожанський розпис); «Моя мандала», «Сонечко» (крапковий розпис).

Екскурсія фолк-студія «Правиця».

5. Природний матеріал. Терра (10 год.)

Теоретична частина. Види природнього матеріалу. Прийоми збирання та зберігання природнього матеріалу. Декоративні техніки роботи. Техніка Терра.

Практична частина. Екскурсія в ліс. Збирання природнього матеріалу. Обробка та зберігання різними методами матеріалу. Творчі роботи з природнього матеріалу (за власним задумом).

6. Скульптура (22 год.)

Теоретична частина. Поняття об'ємної форми, передача об'єму на площині. Скульптура: суть поняття, різновиди, техніки виконання, матеріали. Поняття пластичних матеріалів (пластилін, глина, пап'є-маше), особливості роботи з ними. Рельєф. Барельєф.

Практична частина. Ліплення композицій: «Казкові гриби», «Море», «Вільна тема» (пластилін, створення барель'єфу); «Ботанічна скульптура», «Вільна тема» (самозастигаюча глина); «Вазочка» (пап'є маше).

Екскурсія «Скульптурний парк сучасності».

7. Ізонитка (4 год.)

Теоретична частина. Ізонитка: суть поняття, історія, техніки ізонитки. Митці що працюють в техніці ізонитки.

Практична частина. Виконання композицій «Птахи», «Серця» (монохромна техніка).

8. Аплікація з фетру (6 год.)

Теоретична частина. Поняття аплікації. Фетр та його різновиди. Технологія виготовлення аплікації з фетру.

Практична частина. Виготовлення аплікації з фетру «Чарівні звірі».

9. Живопис (20 год.)

Теоретична частина. Живопис його суть, специфіка, види.

Графіка та її різновиди: станкова, прикладна (книжкова та газетно-журнальна), плакатна, промислова, архітектурна.

Практична частина. Екскурсія до Національного художнього музею України. Виконання малюнку в техніці декоративного живопису «Пейзаж».

10. Тематичні поробки до календарно-обрядових свят (14 год.)

Теоретична частина. Історія календарно-обрядових свят.

Практична частина. виготовлення вітальних листівок, прикрас, подарунків, декорування приміщення до свят.

11. Новорічні прикраси (10 год.)

Теоретична частина. Різдвяно-новорічні свята в Україні та Європі.

Практична частина. виготовлення листівок, ялинкових прикрас, подарунків, загальне декорування приміщення.

12. Свята, конкурси, вистави (16 год.)

Теоретична частина. Календарний план організаційно-масових заходів.

Практична частина. Підготовка та участь в конкурсах та виставках різного організаційного рівня, організація та проведення тематичних свят.

13. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- поняття та види паперопластики, поняття аплікації;
- поняття скрапбукінг;
- поняття квілінг;
- поняття ізонитки;
- правило «Золотого перетину»;
- вплив кольору на сприйняття зображення;
- таблицю змішування кольорів.
- основи кольоровознавства та композиції;
- техніку самчиківського; слобожанського; крапкового розписів;
- поняття стилізації, орнаменту, смислових ознак народного розпису;
- прийоми збирання, зберігання та оброблення природнього матеріалу;
- поняття скульптури, анімалістичного мистецтва;
- техніку ізонитка;
- технологію аплікації з фетру;
- виразальні засоби графіки та живопису.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- правило «Золотого перетину»;
- таблицею змішування кольорів;
- правилами композиції;
- базові елементи самчиківського, слобожанського, крапкового розпису;
- збирати, зберігати та обробляти природній матеріал;
- працювати з об'ємом, створювати нескладні скульптурні роботи;
- створювати аплікації з фетру;
- малювати пейзаж.

Вихованці мають набути досвід:

- створення композицій у техніці скрапбукінг; у техніці квілінг;
- створення об'ємних аплікації із паперу;
- створення складних елементів самчиківського розпису;
- створення складних елементів крапкового розпису;
- створення простих елементів слобожанського розпису;
- збирання, зберігання та оброблення дрібного природного матеріалу;
- створення складного об'єму із пластичних мас;
- створення композицій у техніці ізонитка.

Основний рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	—	2
2.	Паперопластика	-	14	14
3.	Основи кольорознавства і композиції	2	8	10
4.	Декоративний розпис	2	22	24
5.	Декупаж.	2	22	24
6.	Патинування	2	8	10
7.	Міксування технік	2	20	22
8.	Тематичні поробки до календарно-обрядових свят	2	8	10
9.	Новорічні прикраси	2	8	10
10.	Свята, конкурси, виставки	2	14	16
11.	Підсумок	2	-	2
Разом:		20	124	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. План роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Правила безпеки на заняттях. Організація робочого місця.

Практична частина. Екскурсія «Реставрація картин».

2. Паперопластика (14 год.)

Практична частина. Виконання панно 40x40 см (квілінг). Виготовлення альбому «Я в мамі радість» (скрабукінг). Виготовлення робіт (за власним задумом).

3. Основи кольорознавства і композиції (16 год.)

Теоретична частина. Поняття розмаїття форм, символів та орнаментів давніх часів.

Практична частина. Оздоблення виробів орнаментами та символами давніх часів. Виконання вправ для закріплення понять композиції та кольорознавства. Створення ескізу рослинного орнаменту (за власним задумом).

Розроблення ескізу площинної колірної композиції в монохромному варіанті (4-5 градацій колірної світлості). Малювання кола Йоганнеса Ітона. Симультанний контраст — «Ван Гог». Вправа на контраст основних кольорів (розмальовування). Вправа «Від світлого до начмсеного» (розмальовування).

Екскурсія до Музею сучасного мистецтва.

4. Декоративний розпис (24 год.)

Теоретична частина. Художній розпис по дереву: історія виникнення, види. Композиції творів, основні сюжети, елементи. Технології розпису: точковий, з використанням рафарету, малюнок за ескізами.

Розпис по тканині: історія, технологічна послідовність виготовлення.

Практична частина. Оформлення виробів декоративними розписами: «Ваза з квітами» (самчиківський); «Дзеркальце» (слобожанський); «Зимова казка», «Черешня» (вітраж), «Крапковий орнамент», «Крапковий, як бордюр» (крапковий розпис).

Розпис по тканині (за власним задумом).

Екскурсія на діюче підприємство багетної майстерні.

5. Декупаж (24 год.)

Теоретична частина. Декупаж: суть поняття, історія. Види декупажу: класичний (прямий), зворотний, об'ємний, художній, декопатч. Технологія декупажу.

Поняття кракелюру.

Практична частина. Декорування виробів у різних техніках декупажу: «Ведмедик Тедді» (простий декупаж), «Панно в селі», «Сакура» (зворотний декупаж); «Божена» (витончення роздруківки+підмальовування фону); «Скарбничка», «Ключниця» (однокроковий кракелюр).

6. Патинування (10 год.)

Теоретична частина. Патинування, патина: суть поняття, види та застосування в декоруванні. Методи, засоби та технологія патинування.

Практична частина. Патинування виробів: «Пічка» (рельєф за допомогою штукатурки); «Гілка яблуні» (рельєф за допомогою структурні пасти «Сонет»); «Цегляна стіна» (штучне патенування бітумом); «Сережки» (імітація металу).

7. Міксування технік (10 год.)

Теоретична частина. Творчість майстрів декоративно-ужиткового мистецтва сучасності.

Практична частина. Оздоблення виробів у вивчених техніках (за власним задумом). Міксування технік у одному виробі, їх презентація.

Віртуальна екскурсія на виставку Hand Made.

8. Тематичні поробки до календарно-обрядових свят (14 год.)

Теоретична частина. Історія календарно-обрядових свят.

Практична частина. Виготовлення вітальних листівок, прикрас, подарунків, декорування приміщень.

9. Новорічні прикраси (10 год.)

Теоретична частина. Різдвяно-новорічні свята в Україні та світі.

Практична частина. Виготовлення листівок, ялинкових прикрас, подарунків, загальне декорування приміщення.

10. Свята, конкурси, вистави (16 год.)

Теоретична частина. Календарний план організаційно-масових заходів.

Практична частина. Підготовка та участь в конкурсах та виставках різного організаційного рівня, організація та проведення тематичних свят.

11. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- поняття та види паперопластики, поняття аплікації;
- поняття скрапбукінг;
- поняття квілінг;
- основи кольоровознавства та композиції;
- техніку самчиківського розпису;
- техніку слобожанського розпису;
- техніку крапкового розпису;
- техніку вітражу;
- техніку розпису тканини;

- види декорування у техніці декупаж;
- однокрапковий кракелюр;
- поняття штучного зістарювання;
- міксування вивчених технік в одному виробі.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- базові елементи самчиківського, крапкового розпису;
- прийоми вітражної техніки;
- розписувати тканину, розписувати деревину;
- прийоми декорування в техніці декупажу;
- прийоми кракелюру;
- штучно зістарювати предмети домашнього вжитку різними методами та засобами;
- міксувати вивчені техніки в одному виробі.

Вихованці мають набути досвід:

- створення вітражного розпису;
- розпису по тканині;
- оздоблення предметів у техніці декупажу;
- створення однокрапкового кракелюру;
- створення штучного зістарювання поверхні;
- створення рельєфу;
- створення імітації металу.

Основний рівень, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	—	2
2.	Ботанічна скульптура	2	10	12
3.	Паперопластика	-	10	10
4.	Основи кольорознавства і композиції	-	4	4
5.	Природні матеріали	-	4	4
6.	Декоративний розпис	2	18	20
7.	Декупаж.	-	10	10
8.	Патинування	2	8	10
9.	Мікс-Медіа (mixed media)	2	10	12
10.	Міксування технік	2	8	10
11.	Пластика	2	6	8
12.	Фоаміран	-	4	4
13.	Тематичні поробки до календарних свят	2	8	10

14.	Новорічні прикраси	2	8	10
15.	Свята, конкурси, виставки	2	14	16
16.	Підсумок	2	-	2
Разом:		22	122	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. План роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Правила безпеки життєдіяльності. Організація робочого місця.

Практична частина. Оглядова екскурсія «Спілка майстрів України».

2. Ботанічна скульптура (12 год.)

Теоретична частина. Поняття холодного фарфору (порцеляни). Фізичні та хімічні властивості фарфору. Фарфоровий світ. Рецепти тіста для холодного фарфору. Технологія виготовлення виробів.

Поняття ботанічної скульптури.

Практична робота. Приготування тіста для холодного фарфору. Ліплення ботанічних скульптур «Браслет із яблук та чорниць», «Бузок», «Лаванда», «Дубочок», «Осіньні листя».

3. Паперопластика (10 год.)

Теоретична частина. Інтер'єрний декр. Ростові квіти.

Практична частина. Конструювання з паперу складної фотозони. Виготовлення штучних квітів та елементів декору для фотозони. Виготовлення роостових квітів (за власним задумом).

4. Основи кольорознавства і композиції (4 год.)

Практична частина. Екскурсія в Національний історичний музей України. Розроблення ескізів та оформлення ваз орнаментами.

5. Природні матеріали. Терра (4 год.)

Практична частина. Оздоблення панно у техніці Терра.

6. Декоративний розпис (20 год.)

Теоретична частина. Техніка емалювання та її різновиди.

Практична частина. Віртуальна екскурсія «Роботи Фаберже». Створення власного ескізу для крапкового розпису; нанесення малюнку згідно ескізу контурами та дропсами на щоденник (до 2 кольорів); «Дерево життя» (вітражний розпис); робота по пластику за технікою «Рішельє» (емалювання); «Квітковий орнамент» (серветниця); творча робота (за власним задумом).

7. Декупаж (10 год.)

Практична частина. Декорування виробів в техніці комбінованого декупажу з підмальовуванням фону: «Пані», «Песик», «Троянди», «Птахи», «Метелики».

8. Патинування (10 год.)

Теоретична частина. Основи реставрування. Правила роботи з трафаретами.

Практична частина. Патинування виробів з використанням трафаретів і подальшим зістарюванням: «Велосипед», «НОМЕ», «Чайний будиночок» (рельєф за допомогою штукатурки та інших структурних дрібнозернових та крупнозернових паст).

9. Мікс-медіа (mixed media) (12 год.)

Теоретична частина. Техніка мікс-медіа: різновиди, матеріали.

Практична частина. Оздоблення виробів у техніці мікс-медіа: «Нотатник» (шкіра), панно «Родине», великого панно (за валсним задумом).

10. Міксування технік (10 год.)

Теоретична частина. Творчість майстрів декоративно-ужиткового мистецтва сучасності.

Практична частина. Оздоблення виробів у вивчених техніках (ботанічна скульптура, декупаж, трафарет, пасти). Міксування технік у одному виробі, їх презентація.

Віртуальна екскурсія на виставку Hand Made.

11. Пластика (8 год.)

Теоретична частина. Самозастигаюча пластика. Технологія виготовлення виробів. Інструменти, матеріали та обладнання.

Практична частина. Оздоблення самозастигаючою пластикою скляних предметів домашнього вжитку (ліплення та моделювання з допомогою вайнерів та молдів).

12. Фоаміран (4 год.)

Теоретична частина. Фоаміран: властивості матеріалу, його види та властивості. Технологія роботи з фоаміраном, іструменти та матеріали.

Практична частина. Виготовлення квітів з фоамірану.

13. Тематичні поробки до календарно-обрядових свят (14 год.)

Теоретична частина. Історія календарно-обрядових свят.

Практична частина. Виготовлення вітальних листівок, прикрас, подарунків, декорування приміщень.

14. Новорічні прикраси (10 год.)

Теоретична частина. Різдвяно-новорічні свята в Україні та світі.

Практична частина. виготовлення листівок, ялинкових прикрас, подарунків, загальне декорування приміщення.

15. Свята, конкурси, вистави (16 год.)

Теоретична частина. Календарний план організаційно-масових заходів.

Практична частина. Підготовка та участь в конкурсах та виставках різного організаційного рівня, організація та проведення тематичних свят.

16. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- поняття «Ботанічна скульптура»;
- поняття та види паперопластики, поняття конструювання з паперу;
- основи кольоровознавства та композиції;
- самчиківський розпис;
- техніку роботи з емаллю;
- техніку крапкового розпису;
- техніку вітражу;
- види декорування у техніці декупаж;
- однокрапковий кракелюр;
- поняття штучного зістарювання;
- правила міксування вивчених технік в одному виробі;
- правила композиції.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- працювати у техніці «Ботанічної скульптури» із матеріалом «холодний фарфор»;
- розробляти орнаментальні узори стилізовані до Трипільської культури;
- працювати на шкірі у техніці крапкового розпису; з контурами та дропсами;
- прийоми вітражної техніки;
- емалювати вироби;
- оздоблювати вироби в техніці декупаж;
- прийоми роботи фоаміраном;
- прийоми роботи із самозастигаючою пластикою;
- міксувати вивчені техніки в одному виробі;
- виготовлювати поробки за власним задумом.

Вихованці мають набути досвід:

- роботи з матеріалом «холодний форфор» у техніці «Ботанічної скульптури»;
- конструювання складних конструкцій фотозони в техніці паперопластика;
- виготовлення штучних квітів, та елементів декору у техніці скрапбукінг;
- роботи з глиною, знати технічні умови нанесення та закріплення малюнка на вазах;
- роботи на шкірі у техніці крапкового розпису;
- роботи з контурами та дропсами;
- роботи у вітражній техніці;
- роботи з емаллю;
- використання для декорування різних видів декупажу;
- виготовлення прикрас з фоамірану;
- роботи з пластиком;
- міксувати вивчені техніки в одному виробі.

Вищий рівень НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	—	2
2.	Ботанічна скульптура	2	12	14
3.	Паперопластика	-	12	12
4.	Основи кольорознавства і композиції	-	14	14
5.	Природні матеріали. Терра	-	8	8
6.	Декоративний розпис	-	20	20
7.	Декупаж.	-	16	16
8.	Патинування	-	14	14
9.	Мікс-Медіа (mixed media)	2	16	18
10.	Міксування технік	2	18	20
11.	Пластика	-	12	12
12.	Тільда	2	10	12
13.	Фетр, фоаміран	-	10	10
14.	Тематичні поробки до календарно-обрядових свят	2	14	16
15.	Новорічні прикраси	2	8	10
16.	Свята, конкурси, виставки	2	14	16
17.	Підсумок	2	-	2
Разом:		18	198	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. План роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Правила безпеки на заняттях. Організація робочого місця.

Практична частина. Екскурсія до Краєзнавчого музею.

2. Ботанічна скульптура (14 год.)

Теоретична частина. Технологія виготовлення прикрас із «холодного фарфору» в стилі ботанічної скульптури.

Практична частина. Ліплення ботанічних скульптур із самозастигаючої маси «холодний фарфор»: «Троянда», «Суниця», «Вишня», «Порічка», «Пролісок».

3. Паперопластика (12 год.)

Практична частина. Конструювання з паперу: виготовлення внутрішнього оформлення скарбничок.

4. Основи кольорознавства і композиції (14 год.)

Практична частина. Екскурсія «Музей етнографії та екології».

Оздоблення вази орнаментами Східної України. Виконання декоративної багатошарової колористики панно.

5. Природні матеріали. Терра (8 год.)

Практична частина. Створення колажу з природних матеріалів (за власним задумом), «Конюшина» (кулон з епоксидною смолою), «Літній» (браслет з епоксидною смолою).

6. Декоративний розпис (20 год.)

Практична частина. Оздоблення крапковим розписом: «Мандала» (50 см); самчиківським розписом та/або вітражною технікою: «Панно» (50х35 см); емалювання рами дзеркала (60х60 см); розпис тканини.

6. Декупаж (16 год.)

Практична частина. Декорування в техніці декупаж: «Тюль», «Троянди» (комбінований декупаж, підмальовка фону), яйце «Фаберже» (декупаж на круглій поверхні).

7. Патинування (14 год.)

Теоретична частина. Основи реставрації. Правила роботи воском і бітумом.

Практична частина. Виготовлення виробів: «Півень» (пласка робота з воском та бітумом), «Гілка» (рідка поталь), «Бордюр на скриньці» (кольорові

патини), «Орнамент на планшетці» (зміщення трафарету), «Панно з гачком» (малювання з трафаретом).

8. Мікс-медіа (mixed media) (18 год.)

Практична частина. Оздоблення виробів у техніці мікс-медіа: «Симпатик», «Кантрі», «Вінтж», «Шеббі-шик», «Лофт». Колетивна робота «Моя рідна Батьківщина».

9. Міксування технік (20 год.)

Теоретична частина. Творчість майстрів декоративно-ужиткового мистецтва сучасності.

Практична частина. Оздоблення виробів у вивчених техніках (ботанічна скульптура, декупаж, трафарет, пасти). Виготовлення виробів з міксуванням технік у одному виробі, їх презентація.

Віртуальна екскурсія на виставку Hand Made.

11. Пластика (12 год.)

Практична частина. Виготовлення ювелірних прикрас із пластичних матеріалів (за власним задумом).

12. Тематичні поробки до календарно-обрядових свят (16 год.)

Теоретична частина. Історія календарно-обрядових свят.

Практична частина. Виготовлення вітальних листівок, прикрас, подарунків, декорування приміщень до календарно-обрядових свят.

13. Новорічні прикраси (10 год.)

Теоретична частина. Різдвяно-новорічні свята в Україні та світі.

Практична частина. Виготовлення листівок, ялинкових прикрас, подарунків, загальне декорування приміщення до різдвяно-новорічних свят.

14. Свята, конкурси, вистави (16 год.)

Теоретична частина. Календарний план організаційно-масових заходів.

Практична частина. Підготовка та участь в конкурсах та виставках різного організаційного рівня, організація та проведення тематичних свят.

15. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- поняття «Ботанічна скульптура», його техніку;
- поняття та види паперопластики, поняття конструювання з паперу;
- поняття скрапбукінг;

- основи кольоровознавства та композиції;
- техніку самчиківського розпису;
- техніку роботи з емаллю;
- техніку крапкового розпису;
- техніку вітражу;
- техніку розпису тканини;
- види декорування у техніці декупаж;
- техніку однокрапкового кракелюру;
- поняття штучного зістарювання.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- працювати у техніці «Ботанічної скульптури» з матеріалом «холодний фарфор»;
- правила композиції;
- розробляти орнаментальні стилізовані візерунки;
- працювати на шкірі у техніці крапкового розпису;
- працювати з контурами та дропсами;
- працювати у вітражній техніці;
- працювати з емаллю;
- використовувати для декорування різні види декупажу;
- виготовляти прикраси з фетру та фоамірану;
- працювати з пластиком;
- міксувати вивчені техніки в одному виробі;
- виготовляти поробки за власним задумом.

Вихованці мають набути досвід:

- роботи з матеріалом «холодний фарфор» у техніці «Ботанічної скульптури»;
- опанувати конструювання складних конструкцій фотозони в техніці паперопластика;
- виготовлення штучних квітів та елементів декору у техніці скрапбукінг;
- роботи з глиною, знати технічні умови нанесення та закріплення малюнка на вазах;
- роботи на шкірі у техніці крапкового розпису;
- роботи з контурами та дропсами;
- роботи у вітражній техніці;
- роботи з емаллю;
- використання для декорування різних видів декупажу;
- виготовлення прикрас з фетру та фоамірану;
- роботи з пластиком;
- міксування вивчених технік в одному виробі.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

№ з/п	Найменування обладнання	Кількість/штук
1	Мольберти	15
2	Етюдники	15
3	Шафи для збереження матеріалів та дитячих робіт	2
4	Столи	15
5	Стільці	15
6	Дидактичний матеріал	10
7	Папір креслярській А 3	15
8	Ножиці	15
9	Дизайнерський картон	15
10	Оздоблювальний матеріал (гудзик, стрічка, стрази)	45
11	Клей ПВА Д-3	2 літра
12	Набір кольорового паперу	15
13	Набір білого картону	15
14	Олівець креслярський	100
15	Пензлі	300
16	Набір гуашевих фарб	75
17	Набір акрилових фарб	75
18	Фломастери	30
19	Паперові тарілки	30
20	Набір стеків для крапкового розпису	15
21	Пластилін	15
22	Самозастигаюча глина Дас 1кг	30
23	Лак акриловий	5 літрів
24	Контури універсальні	50
25	Чіпборди тематичні	300
26	Писачки	15
27	Фарби для писанкарства	16
28	Нитки кольорові	2000метрів
29	Фетр А4	400
30	Фоаміран А 4	300
31	Набір декоративних сухоцвітів	45
32	Набір декоративних мушель морських	45
33	Набір квілінгу	45
34	Заготовки МДФ	300
35	Заготовки пластикові	300
36	Дизайнерський картон А1	45
37	Рідкі перли	60
38	Набори вітражних фарб	30
39	Набор емалі	30
40	Пінопластові заготовки	300

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: Навч. Посібник. / Є. А. Антонович, Захарчук – Чугай, М. Станкевич. Л. Світ, 1993. – 272 с. – ISBN 5-11-000863-9.
2. Горошко Н. А. Зображувальна діяльність у навчальних закладах. / Н. Горошко. – Х.: Ранок, 2007. – 224 с. – ISBN: 978-966-672-196-2.
3. Крутенко Н.Г. Розповіді про кераміку / Н. Крутенко. – Київ: Либідь, 2002. – 252 с. – ISBN 966-06-0240-5.
4. Ллимос А.О. Пластилин. Чудесные поделки. / А Ллинос. – Х.: Книжный клуб «Семейногодосуга», 2006. – 32 с. – ISBN: 966-343-391-4.
5. Пометун О. І. Методика викладання образотворчого мистецтва в школі. / О. Пометун. – К.: Генеза, 2003. – 328 с.
6. Романець Т.А. Стародавні витоки мистецтва української народної кераміки: Навч. Посібник для вузів / Т. Романець. – Київ : Просвіта, 1996. – 207 с. ISBN 966-7115-10-0.
7. Фесенко Л.В. Образотворче (візуальне) мистецтво. / Л. Фесенко. – Харків: Ранок, Веста, 2004. – 382 с. – ISBN 966-341-423-8.
8. Федій Н. М. Програма гуртка «Прикрась свій дім». – Методичні рекомендації щодо організації змісту навчально-виховного процесу в закладах освіти Київщини в 2003 – 2004 н. р. / Н. Федій. – Б.Ц.: КОШОПК, 2003. – с. 360-369.